

Haminalainen Ulla Kurvinen (vasemmalla) toi vanhan tuomiokirkon raunioille kynttilän isänsä, rovasti Lauri Leikkosen muistoksi. Leikkonen vihittiin papiksi kirkossa vuonna 1932. Terttu Ravi ja Lynda Tynni osallistuivat muistohetkeen.

Viipurin vanha tuomiokirkko arvoaan vastaavaan asemaan

Kunnostusprojektin tähtäimenä on tehdä kirkosta arvostettu muistomerkki.

Merja Niinistö
VIIPURI. Mikael Agricola -seura haluaa palauttaa Viipurin vanhan tuomiokirkon kulttuurihistoriallisen arvon. Tänä vuonna alkaneen projektin jatko varmistui hiljattain, kun Alfred Kordelinin säätiö myönsi tarkoitukseen 36 000 euron apurahan. Sen turvin on tarkoitus jatkaa tutkimustyötä ensi vuonna.

–Tulevaisuudessa suomalainen panostus ei tule riittämään, vaan kohteesta on tarkoitus saada monikansallinen kohde, johon rahoitusapua tulisi monelta taholta, Mikael Agricola-seuran hallituksen pysyvä neuvonantaja **Ossi Tuusvuori** sanoo.

Kirkon kiviseinistä on nykyisin jäljellä kaksi alinta kerrosta. Rakennuksen rappiotila on puolestaan ruokkinut välinpitämättömyyttä siisteystä kohtaan, ja alue on ajoittain muistuttanut kaatopaikkaa.

Tutkimus- ja kunnostusprojektin tavoitteena on saada kirkosta muistomerkki, joka valaisee elämää eri aikakausina ja luo ymmärrystä sotien tuhoavasta merkityksestä. Ensimmäiset tehtävät ovat olleet mittauksia ja kuvauksia sekä selvityksiä rakenteiden kunnosta ja suojarakenteiden tarpeesta.

TULEVIEN vuosikymmenten näkymissä Viipuri on kulttuurimatkatilakeskus ja Agricola-kirkko yksi sen arvostetuista muistomerkeistä: kunnostet-

tuna, suojattuna ja ehkä jopa katettuna rauniona.

Tuusvuori muistuttaa, että kirkko on poikkeuksellisen harvinainen kohde, jota kohtaan kiinnostus tulee lisääntymään, ja joka tulee vetämään puoleensa tutkijoita eri puolilta maailmaa.

–Aivan ensimmäiseksi on kuitenkin ratkaistava alueen hallintaan liittyvät kysymykset. Helmikuussa pidetään palaveri, jossa neuvotellaan alueen siirtämisestä valtiolta Viipurin kaupungille tai sitä lähellä olevalle taholle.

Tutkimus- ja restaurointihankkeen kestoksi on arvioitu kymmenkunta vuotta. Agricola-seuran yhteistyökumppaneita hankkeessa ovat eräät Turun yliopiston tiedekunnat ja Venäjällä tiedeakatemia Pietarin yksikkö sekä Viipurin kaupunki ja museo. Venäjällä vastuuhenkilönä toimii Viipurin arkeologisista tutkimuksista vastaava dosentti **Aleksandr Saksa**.

Ossi Tuusvuori uskoo, että tutkimusten ja kaivausten myötä vastaan tulee uutta ja mielenkiintoista tietoa, mutta tuskin kuitenkaan luurankoja.

Mikael Agricolan patsas paljastettiin Viipurissa viime vuonna. Se on pystytetty toiminnassa olevan luterilaisen kirkon edustalle.

KIRKON RAPAUTUNEEN tiilimuurin ikkuna-aukoista avautuu näkymä kapeille kujille, joiden pystypäisimpänä maa-merkkinä yksi kaupungin symboleista, vanha kellotorni, mitata edelleen aikaa viipurilaisille.

Viipurin keskiaikaisella kaupunkikirkolla on ollut monta nimeä ja monta tehtävää. Vanha tuomiokirkko on tunnettu muun muassa Agricolan kirkkona. Se on toiminut luterilaisena, katolisena ja ortodoksi-

Vanha tuomiokirkko

▶ Viipurin vanhin olemassa oleva kirkollinen rakennus, rakennettiin 1430–1440-luvulla ja vihittiin nimellä Pyhän Marian ja Pyhän Olavin kirkko.

▶ Toimi hiippakunnan tuomiokirkkona 1500-luvulla ja uudelleen 1618 alkaen. Tuolloin kirkon lattian alle haudattiin merkkihenkilöitä, oletettavasti muun muassa linnanpäällikkö Eerik Akselinpoika Tott ja Mikael Agricola.

▶ Kunnostettiin ortodoksis-kirkoksi 1720 ja sai nimekseen Kristuksen syntymän kirkko.

▶ Poistui kirkollisesta käytöstä 1788, muutettiin viljavarastoksi.

▶ 1918 vihittiin jälleen luterilaiseksi, nyt varuskunta-kirkoksi, joka palveli nimensä mukaisesti Viipurin varuskuntaa.

▶ Ennen viime sotia tunnettiin myös Agricolan kirkkona.

▶ 18.2.1940 sai talvisodan ilmapommituksessa osuman. Paloi historiansa 11. kerran, pystyyn jäivät vain kiviseinät.

▶ Kirkon kellotapulin vanhimmat osat ovat keskiajalta, mutta pääosin rakennus on 1600–1700-luvulta.

sena kirkkona ja myös viljavarastona.

Rakennus paloi talvisodan ilmapommituksessa, ja mukana paloivat kirkossa siunausta odottaneet yli sata suomalaista sankarivainajaa.